

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **M. D.**,

ukaranego za czyn z art. 87 § 1 k.w.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 15 kwietnia 2026 r.,

w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.,

kasacji Prokuratora Generalnego na niekorzyść ukaranego,

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 31 października 2025 r., III W 1481/25,

**uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.**

Barbara Skoczowska

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Paweł Wiliński

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 31 października 2025 r., III W 1481/25, M. D. został uznany za winnego tego, że w dniu

16 sierpnia 2025 r., około godziny 2:35 w B., na ulicy [...] , kierował pojazdem marki H. o nr rej. [...] będąc w stanie po użyciu alkoholu z wynikiem 0,43‰ alkoholu etylowego we krwi w badanej próbce, tj. popełnienia wykroczenia z art. 87 § 1 k.w. i za ten czyn został ukarany karą 2500 zł grzywny. Sąd Rejonowy orzekł także zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na czas 8 miesięcy, na poczet którego zaliczył okres zatrzymania prawa jazdy, jak również zwolnił obwinionego od ponoszenia kosztów sądowych. Ten wyrok nakazowy nie został zaskarżony i uprawomocnił się.

Kasację od tego wyroku nakazowego wniósł Prokurator Generalny, na niekorzyść ukaranego, zaskarżając go w całości i zarzucając *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 93 § 2 k.p.w., polegające na rozpoznaniu sprawy w postępowaniu nakazowym wskutek błędnego uznania, że okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości, podczas gdy na podstawie ustalonych w sprawie okoliczności, w tym zwłaszcza związanych z badaniem krwi na zawartość alkoholu, które po upływie godziny i 25 minut od zatrzymania obwinionego wykazało 0,43‰ alkoholu etylowego we krwi, nie można wykluczyć, że w czasie kierowania pojazdem stężenie alkoholu mogło być wyższe i przekraczać granicę wyznaczającą przestępstwo z art. 178a § 1 k.k., co wymagało przeprowadzenia wnikliwego postępowania dowodowego na rozprawie”*. Formułując taki zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.

W tej sprawie w związku z kontrolą drogową funkcjonariusze Policji ujawnili kierującego pojazdem pod wpływem alkoholu, którym okazał się M. D.. Zatrzymanie miało miejsce w dniu 16 sierpnia 2025 r. o godzinie 2:35 (k. 1 akt RSD [...]). Z akt sprawy (k. 9v akt RSD [...]) wynika, że krew do badania stężenia alkoholu we krwi została pobrana w dniu 16 sierpnia 2025 r. o godzinie 4:00, czyli ok. półtorej godziny

od chwili zatrzymania obwinionego. Wszczęto dochodzenie w sprawie o czyn z art. 178a § 1 k.k. (k. 8 akt RDS [...]). W ramach badania krwi ustalono zawartość 0,43‰ alkoholu etylowego (k. 11 akt RSD [...]). Następnie kopia dokumentacji została przekazana do dalszego prowadzenia przez Wydział Wykroczeń KMP (k. 13 akt RSD [...]). W oparciu o ww. materiały prowadzono postępowanie w kierunku wykroczenia z art. 87 § 1 k.w. (RSoW.[...]), w toku którego przesłuchiwany M. D. przyznał się do popełnienia zarzucanego mu wykroczenia (k. 19). W aktach sprawy wykroczeniowej znajduje się poświadczona za zgodność z oryginałem kopia projektu postanowienia o umorzeniu dochodzenia w sprawie RSD [...] (k. 15). Następnie Sąd Rejonowy wydał zaskarżony kasacją wyrok nakazowy w sprawie o wykroczenie (k. 32).

Jak wynika z kasacji, równolegle do postępowania w sprawie o wykroczenie, było prowadzone postępowanie karne, co potwierdza treść akt sprawy karnej (akta sprawy o sygnaturze RSD [...]). W toku czynności prowadzonych w sprawie o przestępstwo M. D. przedstawiono zarzut popełnienia czynu z art. 178a § 1 k.k. (k. 32 akt RSD [...]). Analiza akt tej prowadzi do wniosku, że dopiero w dniu 2 grudnia 2025 r. (notatka urzędowa k. 51 akt RSD [...]) ujawniono fakt prowadzenia sprawy wykroczeniowej i wydania wyroku nakazowego za czyn z art. 87 § 1 k.w. Kopia wyroku została dołączona do akt sprawy (k. 52v akt RSD [...]). Postępowanie w sprawie o przestępstwo zostało zawieszone postanowieniem prokuratora z dnia 18 grudnia 2025 r. (k. 59 akt RSD [...]) z uwagi na to, że w sprawie „konieczne jest przedsięwzięcie czynności zmierzających do wniesienia kasacji od wyroku wydanego w sprawie III W 1481/25 Sądu Rejonowego w Białymstoku”.

Tryb nakazowy jest przewidziany dla spraw o charakterze oczywistym, gdzie materiał dowodowy zgromadzony w fazie przedprocesowej w sposób jednoznaczny przesądza o odpowiedzialności obwinionego, eliminując tym samym konieczność przeprowadzania pełnego postępowania dowodowego na rozprawie. Brak wątpliwości, o których mowa w art. 93 § 2 k.p.w. oznacza, że nie ma ich zarówno odnośnie do sprawstwa danego czynu, jak i winy obwinionego, z uwzględnieniem zarówno jego wyjaśnień oraz innych dowodów przeprowadzonych w toku czynności wyjaśniających. Użyte w art. 93 § 2 k.p.w. określenie „wina” ma autonomiczne znaczenie i obejmuje m.in. całokształt przesłanek przypisania odpowiedzialności za

wykroczenie przewidzianych w prawie materialnym (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 grudnia 2025 r., I KK 452/25; z dnia 14 maja 2025 r., I KK 114/25).

W tej sprawie Sąd Rejonowy w Białymstoku, bazując na materiałach zgromadzonych przez Policję, zwłaszcza na wynikach badania krwi i wyjaśnieniach M. D. , w których ten przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, wydał wyrok nakazowy w sprawie o wykroczenie. Ma rację Prokurator Generalny, że wykorzystanie trybu nakazowego rozpoznania wniosku o ukaranie nastąpiło z rażącym naruszeniem prawa, bowiem nie zostały spełnione przesłanki do skorzystania z tego postępowania uproszczonego. Z przesłanych Sądowi Rejonowemu dokumentów załączonych do wniosku o ukaranie wynikało, że w czasie zatrzymania obwinionego do kontroli drogowej nie udało się przebadać go alkomatem na obecność alkoholu w wydychanym powietrzu, a wynik badania krwi dotyczy próbki pobranej około półtorej godziny od czasu zatrzymania obwinionego. W rezultacie nie ma w aktach sprawy dowodu, który bezpośrednio wskazywałby na zawartość alkoholu we krwi M. D. o godzinie 2:35 w dniu 16 sierpnia 2025 r. W aktach sprawy wykroczeniowej znajduje się także postanowienie o wszczęciu dochodzenia (k. 10) oraz niezatwierdzony przez prokuratora projekt postanowienia o umorzeniu dochodzenia (k. 15). Uważna analiza tych dokumentów powinna doprowadzić Sąd Rejonowy do wniosku, że istnieją w sprawie wątpliwości co do zawartości alkoholu we krwi obwinionego w chwili czynu, co z kolei wykluczało wydanie w sprawie wyroku nakazowego. Okoliczności sprawy wymagały przeprowadzenia postępowania dowodowego na rozprawie.

Prawidłowo wskazał Prokurator Generalny, że występki z art. 178a § 1 k.k. nie może być jednocześnie uznany za wykroczenie z art. 87 § 1 k.w. Trafnie wskazano w orzecznictwie, że w pojęciu stanu nietrzeźwości, którym posługuje się ustawodawca m.in. w art. 178a § 1 k.k. mieści się również „stan po użyciu alkoholu”, o którym mowa w art. 87 § 1 k.w. Skoro tak, to ustawowy typ przestępstwa określonego w art. 178a § 1 k.k. w pełni pochłania znamiona wykroczenia określonego w art. 87 § 1 k.w. i dlatego sprawca czynu realizujący jednym zachowaniem znamiona wymienionego przestępstwa i wykroczenia, może

odpowiadać wyłącznie za popełnienie przestępstwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2004 r., WK 27/03).

Procedując ponownie Sąd Rejonowy przeprowadzi czynności zmierzające do ustalenia relewantnych okoliczności tej sprawy i w zależności od wyników postępowania dowodowego podejmie stosowne decyzje procesowe.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w sentencji wyroku.

[J.J.]

[r.g.]

Barbara Skoczowska

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Paweł Wiliński